

Oslo kommune

Planstrategi for Oslo 2016–2019

Planprogram for revisjon av kommuneplanen

Vedtatt i Oslo bystyre 14.12.2016. Sak 357

Vedtak i Oslo bystyre:

Bystyret vedtok 14.12. 2016 som sak 357 16/01956 å slutte seg til byrådets forslag til planstrategi for Oslo kommune for perioden 2016-2019

Byrådet sender etter bystyrets vedtak planstrategien til Kommunal- og moderniseringsdepartementet for godkjenning (jf. Plan- og bygningslovens §7-2 om saksbehandling av regional planstrategi).

Innholdsfortegnelse

Planstrategi for Oslo 2016–2019

1. En grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle	5
2. Plansystemet i Oslo kommune	6
Kommuneplanen – det øverste styringsdokumentet	6
Et mangfold av planer	6
Gjennomgang av eksisterende planer	6
3. Byens utfordringer og kommunens planbehov	9
Store investerings- og utviklingsbehov	9
Komplekse utfordringer krever nye organisatoriske grep	9
Tre sentrale temaområder for planleggingen	9
Taktskifte i klima- og miljøpolitikken	10
Aktiv og økonomisk bærekraftig kommune	11
Sosialt bærekraftig by og like muligheter	12
4. Behov for å revidere kommuneplanen	14
Ny samfunnsdel med byutviklingsstrategi	14
Senere revisjon av arealdelen	15
5. Rammer for Oslos planlegging	16
Den regionale sammenhengen	16
Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (2015)	16
Osloregionens areal- og transportstrategi	17
Oslos planlegging og staten	17
6. Medvirkningsopplegg i planarbeidet	18
Planprogram for Oslo kommuneplan 2017	
– samfunnsdel med byutviklingsstrategi	20
Fremdrift	22
Organisering	22
Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov	22
Opplegg for medvirkning	23

1. En grønnere, varmere og skapende by med plass til alle

Planstrategi for Oslo 2016-2019 forteller hvilke overordnede strategiske grep og planer Oslo kommune prioriterer de kommende fire årene. Strategien er ikke en plan, men definerer planarbeid basert på utfordringer og behov i kommunen som bysamfunn og organisasjon. For å styrke den demokratiske styringen av kommunen, skal byrådet i løpet av sitt første år vedta en kommunal planstrategi (jamfør plan- og bygningsloven).

Planstrategien trekker opp viktige spørsmål som krever nærmere vurdering og utredning, og peker ut retningen for planarbeid. For å sikre at prioriteringene følges opp, skal prinsippene i planstrategien være i samsvar med den nye økonomiplanen. Faktagrunnlaget Oslotrender var ferdig i september 2015. Oslotrender 2015 sammenstiller utredninger og oversikter og gir et bredt bilde av utfordringene kommunen står overfor.

Ny politikk

Etter valget i 2015 fikk byen et nytt byråd som vil gjennomføre en politikk basert på bærekraft, rettferdighet, skaperkraft og fellesskap. Byrådet har lagt plattformen for byrådssamarbeid 2015-2019 til grunn for prioriteringene i planstrategien. Byrådet legger vekt på at planleggingen i Oslo skal være orientert mot gjennomføring og at kommunen aktivt bruker sine muligheter til å styre byens utvikling og sikre økonomisk bærekraft.

Visjonen er en grønnere, varmere og skapende by med plass til alle.

Planstrategien løfter tre temaområder for planleggingen. Oslo kommune skal bidra til et taktskifte i klima- og miljøpolitikken, være en aktiv kommune som bidrar til økt boligbygging og bidra til en sosialt bærekraftig byutvikling og like muligheter. Dette medfører en rekke strategiske planutfordringer – Oslo kommune som samfunn og organisasjon har store utviklingsbehov og komplekse utfordringer som krever nye organisatoriske grep.

Oslo kommune har fylkeskommunal myndighet, og Oslos planstrategi betraktes nasjonalt også som regional planlegging. Før jul 2015 vedtok bystyret Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus. Den regionale planen legger en ramme for planleggingen i

Planstrategien vurderer Oslos utvikling og utfordringer som bysamfunn og organisasjon, og gir prioriteringer for planarbeidet.

En viktig oppgave for planstrategien er å vurdere om kommuneplanen trenger revisjon. Byens og kommunens utfordringer og strategiske planbehov viser at det er grunnlag for å skjerpe kommuneplanens mål og strategiske innretning på flere områder.

Oslo er nav i en vital region. Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus, vedtatt av bystyret i 2015, er en viktig ramme for planlegging. Byrådet har invitert statlige organer, nabofylker og kommunene i Akershus til å medvirke i arbeidet med ny planstrategi.

kommunen. Oslo kommune har invitert statlige organer, nabofylker og kommunene i Akershus spesielt til å medvirke i prosessen mot ny planstrategi.

Medvirkning

Forslag til planstrategi for Oslo 2016-2019 har vært på høring og førte til stort engasjement i befolkningen, blant organisasjoner, offentlige instanser og næringsinteresser. Mange støtter byrådets tre temaområder for planleggingen, vekten på frivillighetens rolle, ønsket om bred medvirkning og behovet for nye måter å samarbeide på i kommunen. Videre knytter mange innspill seg til utfordringer som gjelder befolkningsveksten, samt kritikk av forhold som gjelder kommunikasjon og høringen av planstrategien. Enkelte innspill handlet om tema som i liten grad er omtalt i planstrategien, for eksempel universell utforming, kulturminner og beredskapsarbeid. Det kom også opp tema som ikke hører hjemme i en planstrategi, men som er relevant for arbeidet med kommuneplanen og annet planarbeid.

2 Plansystemet i Oslo kommune

Kommuneplanen – det øverste styringsdokumentet

Kommuneplanen er det øverste styringsdokumentet i kommunen. Den skal gi retning til utviklingen, og andre planer skal bidra til å gjennomføre målene den setter. Kommuneplanen har en samfunnsdel og en arealdel, som sammen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver (plan- og bygningsloven § 11-1). Kommunen kan i tillegg utarbeide kommunedelplaner for bestemte temaer eller områder.

I Oslo kommune utgjør økonomiplanen med årsbudsjetter kommuneplanens handlingsdel. Økonomiplanen skal omfatte minst de fire neste budsjettårene. Den skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.

Kommuneplanens arealdel dekker hele kommunens areal. Arealdelen viser sammenhengen mellom mål og strategier i samfunnsdelen og ønsket arealbruk. Planen er grovmasket og overordnet, og setter rammer for fremtidige tiltak og arealbruk og hvilke viktige hensyn som må ivaretas. Kommuneplanen er grunnlag for mer detaljerte reguleringsplaner (område- eller detaljregulering), som er grunnlag for byggesaker. Områdereguleringer utarbeides av kommunen der det er behov for å gi mer detaljerte områdevisse avklaringer av arealbruken. I noen områder stiller kommuneplanen krav om felles planlegging for nye tiltak. Hvis det aktuelle prosjektet følger kommuneplanens bestemmelser, er det imidlertid mulig å gå rett fra kommuneplan til byggesak.

Et mangfold av planer

I tillegg til kommuneplan og økonomiplan utarbeider kommunen en rekke planer, som temaplaner, kommunedelplaner, bystyremeldinger, handlingsplaner, ulike former for strategier, behovsplaner og byrådssaker.

I Oslo kommunes parlamentariske styringssystem har byrådet med sine byrådsavdelinger ansvaret for at bystyrets vedtak blir satt ut i livet. Byrådet fremmer forslag til bystyret om planer det er behov for i styringen av kommunen. Det skjer gjennom byrådsaker, som har forslag til konkrete vedtak i bystyret,

for eksempel av en handlingsplan. I tillegg fremmer byrådet bystyremeldinger der bystyret inviteres til å drøfte prinsipper og mål for utviklingen av et kommunalt ansvarsområde. Bystyret tar bystyremeldinger med merknader fra bystyrekomiteene (flertallsinnstillinger) til orientering. Byrådet legger disse til grunn for sitt videre arbeid.

På noen områder krever byens komplekse utfordringer at kommunen lager overordnede og tverrsektorielle planer i tillegg til kommuneplanen. Gjennom arbeid på tvers av sektorene kan kommunen bedre ressursbruken og utnytte den felles kompetansen i kommunen. For eksempel legger klima- og energistrategien, vedtatt i 2016, føringer for hele kommunens arbeid for å få til et taktskifte i klima- og miljøpolitikken. Som et ledd i oppfølgingen av denne har byrådet innført et klimabudsjett med klare klimamål, resultatindikatorer og krav til klimarapportering. Byrådet arbeider også med en ny eiendoms- og arealervervsstrategi som skal legge til rette for å gjennomføre ny politikk, sikre kommunen tilstrekkelige arealer på riktig sted og gi en mer økonomisk forsvarlig anskaffelse og forvaltning av kommunalt areal. Videre skal strategien bidra til å koordinere arealbehovet mellom de ulike sektorene i kommunen bedre og være et virkemiddel for kommunens pådriverrolle i boligbyggingen.

I tillegg til planer med et overordnet og strategisk siktemål har kommunen planer for sektorer, og bystyret vedtar for eksempel en skolebehovsplan for perioden. Den legger til rette for skoleutviklingen i Oslo, med viktige lokaliserings- og utbyggingsbeslutninger. Videre er det på mange områder delegert til byrådet å vedta egne planer.

Kommunens virksomheter styrer dessuten sin oppgaveløsning og ressursbruk med egne administrative planer eller planliknende dokumenter. Bystyret fastlegger rammene, gjennom for eksempel overordnede planer og økonomiplanen.

Gjennomgang av eksisterende planer

Byrådet ser det som en viktig oppgave å gjennomgå mangfoldet av planer for å rydde og forenkle plansystemet. Det er viktig å klargjøre hvilke typer planer man har og hvilke en ønsker å videreføre i samme form, rullere, revidere eller oppheve.

For å sikre bærekraftig kommunal økonomi og at planer får reell betydning, er det avgjørende at planer har økonomisk inndekning. Det må synliggjøres dersom strategidokumenter ikke har ordnet finansiering. Det må vises hvordan tiltak og ressursbruk forutsetter prioritering i kommunens økonomiplan, eller annen finansiering.

Planleggingen skal også utnytte mulighetene som ligger i digitalisering. Digitale kart og andre elementer i plansystemet som gjøres tilgjengelig på nettet, kan gjøre muligheter for innsyn og medvirkning i kommunal planlegging enklere og lette næringslivets og det sivile samfunnets bruk av informasjon. Det kan gjøre arbeidet med å utarbeide og endre planer mer rasjonelt og lette interkommunalt og regionalt samarbeid.

Kommuneplanens samfunnsdel
Kommuneplanens arealdel

Økonomiplan
– kommuneplanens handlingsdel

Eksempler på planer

a) etter plan- og bygningsloven • kommunedelplaner • områdereguleringer • detaljreguleringer	b) etter andre behov • bystyremeldinger • tematiske planer • strategier • sektorplaner • handlingsplaner • veil. plan for off. rom

Langsiktig perspektiv

4. årig perspektiv
Rulleres hvert år

3. Byens utfordringer og kommunens planbehov

Oslo er en by i sterk vekst. Folketallet har de siste årene vokst med 10–12 000 personer hvert år, og det kan forventes en fortsatt sterk vekst i årene fremover. Oslo er preget av stor tilflytning fra hele landet, men har i de siste tiårene i tillegg fått en stadig økende tilflytning fra hele verden. Om lag halvparten av den årlige veksten skyldes et flytteoverskudd, og størstedelen av flytteoverskuddet kan tilskrives innflytting fra utlandet. Antallet innvandrere og norskfødte med to innvandrerforeldre er mer enn fordoblet siden årtusenskiftet og utgjorde 32 prosent av byens totale befolkning i 2015. Byen får dermed en stadig mer mangfoldig befolkning, og befolkningsfremskrivninger tyder på at dette er en utvikling som vil fortsette også i årene fremover.

Store investerings- og utviklingsbehov

Befolkningsveksten har store konsekvenser for kommunens oppgaver og prioriteringer. Veksten fordrer økt kapasitet i de fleste av kommunens tjenester og store investeringer i sosial og teknisk infrastruktur, som skoler, barnehager, gravplasser og eldreomsorg, og systemer for vann, avløp og avfall. For å sikre god mobilitet og kapasitet i byens transportsystem, kreves det store investeringer både i kollektivsystem og sykkelveinett. En mer mangfoldig befolkning og flere eldre krever dessuten at kommunale tjenester videreutvikles for å være bedre tilpasset innbyggernes behov.

Komplekse utfordringer krever innovasjon og nye organisatoriske grep

Flere viktige oppgaver kommunen står overfor de neste årene er meget sammensatte og komplekse. De krever nye løsninger og innsats fra flere sektorer. Miljø- og klimautfordringene, arealutfordringene, utfordringer knyttet til integrering og inkludering, samt modernisering- og digitalisering av kommunens tjenester er eksempler på sentrale oppgaver som ikke har enkle løsninger og som ikke én sektor kan løse alene. Oslo

kommune trenger å bruke innovasjon som verktøy for å levere bedre tjenester i tråd med brukernes og innbyggernes behov. Kommunen skal legge vekt på å utvikle tjenestene i samarbeid med sivilsamfunnet. Det er derfor en viktig utfordring å sikre at Oslo kommune som organisasjon er skodd til å jobbe helhetlig og på tvers av sektorer mot felles mål. Den tradisjonelle sektororganiseringen i kommunen er i utgangspunktet ikke godt tilpasset tverrsektorielle utviklingsoppgaver. Kommunen skal derfor utvikle nye og innovative måter å innrette sitt arbeid på for å bli bedre i stand til å håndtere oppgaver der virkemidler og innsatser fra ulike virksomheter og sektorområder må ses i sammenheng. En viktig strategi i utviklingen av byen er å mobilisere partnerskap med det sivile samfunn.

Tre sentrale temaområder for planleggingen

Planstrategien løfter frem følgende tre temaområder, som svarer til de viktigste utfordringene kommunen står overfor fremover:

- Taktskifte i klima og miljøpolitikken.
- Aktiv og økonomisk bærekraftig kommune.
- Sosialt bærekraftig by og like muligheter.

Alle de tre temaområdene har utgangspunkt i store tverrsektorielle utfordringer som utløser omfattende planbehov og krever samarbeid på tvers. Temaområdene gir viktige føringer for revisjon av kommuneplanen (se kapittel 4), men innebærer også behov for annet planarbeid, strategier og utredninger.

Planstrategien omtaler ikke alle planer og strategier som Oslo kommune arbeider med i perioden, men begrenser seg til å omtale planer som svarer til de tre prioriterte temaområdene.

Taktskifte i klima- og miljøpolitikken

Oslo kommune har som målsetting å redusere klimagassutslippene med 50 prosent i forhold til 1991 nivå innen 2020. Dette er en meget ambisiøs målsetting sett i lys av at klimagassutslippene i Oslo har økt med 15

prosent fra 1991 til 2013. De største klimagassutslippene i Oslo kommer fra sektorer som transport (63 prosent), bygg (20 prosent), avfallshåndtering (15 prosent) og energiproduksjon og distribusjon (2 prosent). For å redusere klimagassutslippene er det særlig viktig å redusere behovet for transport, gjennom å fortette rundt kollektivknutepunkter, blande funksjoner og legge til rette for kollektiv, sykkel og gange. Mye trafikk og byens topografi gjør dessuten at Oslo er spesielt utsatt for lokal luftforurensing på vinteren. Hovedkilden er veitrafikk med eksos og veistøv.

En sterk vekst i befolkning og arbeidsplasser i Oslo og Akershus har økt pendlingen mellom Oslo og omegnskommunene. Passasjerveksten i kollektivtrafikken har vært stor siden 2007, mens personbiltrafikken har hatt liten økning i antall reiser. Befolkningsvekst og økt kollektivandel setter press på kollektivtransportnettet. Utbygging i områder som får ny og mer intensiv utnyttelse med boliger og ny næring, krever tidlig tilrettelegging for kollektivtransport. I årene fremover vil det være behov for både å ruste opp eksisterende T-banelinjer og -materiell, bygge en ny sentrumstunell og utvide linjenettet for T-bane og trikk. Reforhandlingen av Oslopakke 3 har sikret fullfinansiering av sentrale prosjekter og sikrer at 93 prosent av bompengene som skal brukes i Oslo, går til kollektiv, sykkel og gange. Store utredningsarbeider (KVVU Oslo-navet) er gjort i samarbeid mellom kommunen og de statlige transportetatene. KVVUene har fått frem forslag til en struktur i Oslos og hovedstadsregionens trafikksystem som kan ta den trafikkveksten som kan ventes på lengre sikt. Dette må følges opp gjennom konkret planlegging.

Strategiske plangrep:

Reduksjon i biltrafikk og klimagassutslipp

- Ny klima- og energistrategi gir en ramme for videre planarbeid, og det er utarbeidet en handlingsplan for oppfølging.
- Kommunen skal fokusere på klima- og miljøkonsekvenser i all planlegging og økonomistyring, og det skal utvikles klimamål, indikatorer og krav til rapportering på disse. Dette skal innarbeides i alle budsjetttrutiner og økonomiplanen. Klimabudsjettet er en viktig del av dette arbeidet.
- Kommunen arbeider med en helhetlig mobilitetsplan for Oslo. Den skal gi strategiske føringer for hvordan vi i tiden fremover skal løse utfordringer med mobilitet og transport for både personer, næring og gods.
- Med utgangspunkt i Sykkelstrategi for Oslo 2015-2025 arbeider kommunen målrettet med å forbedre tilretteleggingen for sykkel. Statens vegvesen og Oslo kommune har samarbeidet om en ny plan for sykkelveinettet, og en oslostandard for sykkel skal

bli mal for utbygging av sykkelinfrastruktur i Oslo.

- Kommunen skal fremme innovasjon i boligproduksjonen og miljøsmart drift i egne anlegg gjennom programmene for +bygg og FutureBuilt.
- Det skal etableres en energiplan for Oslo som skal sikre bærekraftige løsninger i Oslos energisystem (utbygging av ladeinfrastruktur, optimal utbygging av vannbåren energi og lokal energitnyttelse).

Klimasmart byutvikling

- Det er igangsatt et tverrsektorielt samarbeidsprosjekt for å fremme bilfritt byliv, hvor uteopphold, gange, sykkel og kollektivtransport prioriteres på bekostning av privatbiler.
- Kommunen viderefører knutepunksstrategien i byutviklingen – med fortetting i knutepunkt og byutvikling innenfra og ut.
- Det skal utvikles en ny klimavennlig arkitekturpolitikk som bidrar til å bevare og utvikle urbane kvaliteter og menneskevennlige byrom som er tilgjengelige for alle typer brukere.
- Det skal vurderes oslostandarder med normer for klimavennlig byutvikling, for eksempel for miljøvennlige bygg, blågrønn arealfaktor, utearealnormer og urbane veinormaler.
- Oslo kommune må tilpasse seg et klima i endring, og skader i bebygde områder på grunn av nedbør er en stor og økende utfordring. En ny kommunal areal- og eiendomsstrategi skal inkludere eiendommer som kan fordøye overvann.
- Det arbeides med en ny avfallsstrategi som vil omfatte alt avfall i Oslo. Dette er viktig for både å redusere klimagassutslipp og for kommunens arbeid med kretsløpsbasert avfallshåndtering. Kommunen skal videre stille strenge miljøkrav ved innkjøp og arbeide for å redusere det materielle forbruket.

Naturens rolle i byen skal styrkes

- Kommunens arbeid med byens blågrønne elementer skal knyttes opp mot urban dyrking, skolehager, besøksgårder, grønne tak og vegger, klimatilpasning og økt biologisk mangfold, samt rekreasjon og folkehelse.
- Kommunen skal etablere et byøkologisk innovasjonssenter, som møtested, katalysator og inspirator for bærekraftige livsstiler og bynatur.

Aktiv og økonomisk bærekraftig kommune

Oslo kommune skal ta mer aktivt grep om utviklingen. Økt befolkning, høyere levealder og større oppgaver gir et stort behov for utbygging av sosial og kulturell infrastruktur, som barnehager, skoler, gravplasser, kultur- og idrettsanlegg, tilbud til ungdom og omsorgstilbud. Når tjenestene må differensieres mer og leveres

til et større antall brukere, må kommunen tenke nytt om kvalitet og effektivitet. Dette handler dels om mer aktiv bruk av velferdsteknologi og brukerrettede digitaliserte tjenester, dels om å øke utnyttelsen av kommunens lokaler og arealer, og dels om hvordan tjenesteproduksjonen og oppgaveløsningen organiseres og utvikles. Ved hjelp av velferdsteknologi kan kommunen utnytte knappe ressurser mer rasjonelt og frigjøre personalressurser. Spisskompetanse må settes inn der behovet er størst.

Takten i boligbyggingen må økes drastisk for å holde tritt med befolkningsveksten. I de siste ti årene har 57 prosent av boligbyggingen skjedd i indre by, mens interessen hos private utbyggere for boligprosjekter i ytre by øst og sør har vært mindre fordi boligprisen er lavere der. Samtidig er det i disse bydelene det

er utviklingsområder med tilstrekkelig potensial for utbygging. Et raskt byggetempo er avhengig av tidlige kommunale rammeavklaringer og effektive prosesser for arealplanlegging i kommunal regi og for byggesaksbehandling. Oslo kommune utvikler en eiendomsstrategi som gjennom strategiske tomtekjøp skal gjøre det mulig å posisjonere seg i eiendomsmarkedet i transformasjonsområder.

Det er en stadig større knapphet på arealer egnet for utbygging i Oslo, noe som gjør det til en ekstra stor utfordring for kommunen å skaffe til veie nok tomter til sosial og teknisk infrastruktur.

Høy kompetanse og god kommunal koordinering på tvers av sektorer er viktig for å sikre fremdrift og økonomisk effektivitet i store investeringer av samfunnsmessig betydning.

En viktig utfordring i Oslo er å legge til rette for syssetsetting for ulike grupper og en økende befolkning. Kommunen skal utvikle sin rolle som en inkluderende arbeidsgiver for alle grupper.

Verdiskaping er avgjørende for bærekraftig og sunn kommunal økonomi. Kommunen vil samarbeide med næringsliv, universitet, forskning og organisasjoner om en aktiv internasjonal strategi som kan utnytte Oslos muligheter. Internasjonalt samarbeid og kunnskapsoverføring mellom byer, bidrar til at kommunen kan levere best mulig tjenester til innbyggerne. Kommunens internasjonale strategi skal revideres.

Oslos vannforsyning er sårbar når det gjelder beredskap, alternativ vannkilde og vannbehandling. Befolkningsveksten medfører et behov for videre utvikling av byens vannforsyning. Sårbarhetene i byens vannforsyning er utfyllende beskrevet i risiko og sårbarhetsanalyser. Utredninger knyttet til å styrke vannforsyningen til byen har pågått over lengre tid, blant annet er det utarbeidet en konseptvalgutredning om ny, alternativ vannkilde, som i 2016 er under kvalitetssikring.

Strategiske plangrep:

Kommunen som mer aktiv pådriver i boligbyggingen og arealplanleggingen

- En ny kommunal areal- og eiendomsstrategi skal bidra til en langsiktig arealberedskap og koordinere arealbruk for ulike kommunale behov. Strategien må innarbeides i den langsiktige økonomiske planleggingen og forankres opp mot kommunens overordnede arealplanlegging.
- Et boligforsteringsprogram skal legge til rette for å bygge ut regulert boligareal raskere. Dette kan skje gjennom å øke kapasiteten for arealplanlegging i kommunal regi, øke kapasiteten for behandling av private planer, legge til rette for utbygging av utviklings- og transformasjonsområder og utrede felles arealbehov og mulighet for sambruk av kommunale bygg.
- Kommunen skal finne nye partnerskap med bygg- og anleggsbransjen for å teste ut nye boligtyper og boformer og plan- og gjennomføringsstrategier med styrket kommunal, politisk styring.
- For nye overordnede kollektivknutepunkt som er pekt ut i KVV Oslo-navet, som Bryn, Økern og Sinsen, skal kommunen ta initiativ til plansamarbeid med statlige samferdselsmyndigheter.
- En kommunedelplan for fysiske installasjoner i undergrunnen skal sikre samordning av undergrunnstiltak, gjennomføring av offentlige investeringer og ta opp effekter av klimaendringer og ekstremvær. Kommunedelplanen skal inkludere vann- og avløpsanlegg.

- Kommunen skal utvikle en campusstrategi for å aktivt legge til rette for å utvikle Oslo som kunnskaps- og innovasjonshovedstad.
- Stadig flere ønsker å bo hjemme lenger og etterspørselen etter langtids plass på sykehjem er synkende. Kommunen rullerer strategisk boligplan for eldre med hjelpebehov. Den legger vekt på at livet leves hjemme.

Digitalisering av kommunens tjenester

- Kommunen vil sette i gang en digitaliseringssatsing som innebærer at alt som kan digitaliseres skal digitaliseres. Innbyggernes behov skal være styrende.

Tillit, ledelse og eierskap

- En tillitsreform skal sikre bedre samhandling mellom ledelse og ansatte, bedre utnyttelse av de ansattes kompetanse, bedre tjenester og mer effektiv bruk av kommunens ressurser. I dette ligger også et sterkere fokus på innbyggerne som en ressurs og premissleverandør for tjenesteproduksjonen.
- Kommunen skal drive en mer aktiv eierskapspolitikk for å avvike privatisering av tjenester. Dette skal inngå i langsiktig økonomiplan og i arbeidet for å sikre god lokalisering av kommunale institusjoner.

Beredskap og sikkerhet

- Utredning og planlegging av reservevannforsyning for Oslo utgjør en svært viktig planprosess i kommende planperiode.
- Overordnet ROS-analyse er under revidering og skal brukes til å sette opp langsiktige mål og strategier for samfunnssikkerhetsarbeidet.

Sosialt bærekraftig by og like muligheter

Oslo har store sosiale forskjeller mellom ulike områder i byen. Variasjoner i inntekt henger ofte sammen med forskjeller i utdanningsnivå, sysselsettingsgrad og helsetilstand. Akerselva har tradisjonelt vært en sosial skillelinje mellom øst og vest i Oslo, men bildet er ikke like klart i dag. Østkantens gamle arbeiderbydeler har siden nittitallet fått en ny befolkningssammensetning og en kraftig oppsving i boligprisene. Resten av de østlige bydelene er svært sammensatte, og det er store forskjeller i levekår mellom ulike delområder.

Segregasjonsprosesser fører i enkelte lokalområder til relativt kraftig opphoping av hushold med ulike former for levekårsproblemer. Slike utsatte områder kjennetegnes ofte av stor trafikkbelastning, manglende vedlikehold og få sosiale møteplasser og fellesarenaer. Det er en risiko for at flytteprosesser, lavt omdømme og lite investeringer over tid forsterker problemene som i en negativ spiral. Sammenhengen mellom byutvikling og negativ

sosial utvikling, blant annet i form av mer segregasjon, må utredes nærmere. Det er en viktig utfordring å legge til rette for en balansert byutvikling med variasjon i boligtyper, og -størrelser, over hele byen. Det er også en utfordring å gi alle innbyggere, ikke minst utsatt ungdom, nyankomne asylsøkere og flyktninger, en trygg og god bosituasjon.

Oslo kommune reviderer folkehelseplanen. I kommunens planlegging skal folkehelseperspektivet være til stede i alle sammenhenger som kan få positive eller negative konsekvenser for helse – spesielt når det gjelder barn og unge og sosialt sårbare grupper. Planleggingen skal fremme folkehelse, legge til rette for å utjevne forskjeller og gi en trygg by for alle. For eksempel er det viktig at ingen bydeler eller boligområder får særskilt stor miljøbelastning.

Oslos vekst gir kommunen ansvar for flere barn og unge, og stadig flere med annen opprinnelse enn norsk. Barnehage og skole er viktige integreringsarenaer i så måte. Det er lavere dekningsgrad i Oslos barnehager enn i landet som helhet, og dekningsgraden er lavest i bydeler med høy andel innvandrerbarn og lavt utdanningsnivå blant kvinner 25-49 år. Om lag en av fire elever har ikke fullført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år. Særlig er frafallet høyt innenfor yrkesfaglig studieretning, og det er bydelene i indre øst, Groruddalen og Søndre Nordstrand som har flest elever som faller fra.

Byrådet ser det som en utfordring å jobbe med tidlig innsats overfor barn og unge for å forhindre økende utenforskap. Her er samarbeid på tvers av sektorer særs viktig. Barn som vokser opp i familier med omsorgssvikt i tidlig alder får ofte problemer senere i livet. Dette må fanges opp tidlig av barnevernet i tett samarbeid med barnehager, skole, helsestasjon, skolehelsetjenesten og andre fritidsarenaer. Frivillige organisasjoner spiller også en viktig rolle, ikke minst i arbeidet mot ensomhet og for økt deltakelse i samfunnet. Byen har et stort potensial i samarbeid med de frivillige – i arbeidet for å forhindre utenforskap, i folkehelsearbeidet, på integreringsområdet, i arbeid for friluftsliv og idrett og når det gjelder sosial innovasjon og kulturelt gründerskap.

Strategiske plangrep:

Byutvikling som verktøy for sosialt bærekraftig by

- Kommunen skal utrede hvordan vi kan bruke styring av byutviklingen som et verktøy for sosial utjevning. Det er viktig å utarbeide en strategi for å kartlegge hvilke typer problemer vi bør løse, hvilke virkemidler vi har til rådighet, hvilke sektorer som må bidra for å løse dem og til hvilken kostnad. Her er det

viktig å tenke byutvikling i vid forstand og samarbeide tverrfaglig.

- Det skal utarbeides en boligbehovsplan med fokus på anskaffelse av flere kommunale boliger, samt strategier for gjennomføring.
- Det skal settes i gang et selvbyggerprogram med uttesting av ulike modeller for egeninnsats og kostnadsreduksjon.
- Oslo kommune vil samarbeide med UDI om boliger til asylsøkere.
- Prinsippene om universell utforming skal sikre tilgjengelighet for alle grupper.

Tidlig innsats overfor barn og unge

- I planleggingen må kommunen sørge for at skoler og barnehager har tilstrekkelig kapasitet og god lokalisering.
- Det skal utarbeides en plan for rekruttering av dyktige og kompetente ansatte til barnehagene.
- Det skal utarbeides en helhetlig plan for økt gjennomføring i videregående skole, med særlig vekt på yrkesfag.
- Bydelene skal inviteres med i et strategiarbeid for «barnehjernevernet». Det må utvikles et felles kunnskapsgrunnlag for alle tjenestene som retter seg mot de yngste barna og deres familier, i den fasen hvor barnehjernen er aller mest sårbar. Strategien skal gjøre barnevernet synlig og trygt for barn og unge i bydelene gjennom barnehager, skoler, helsestasjon, skolehelsetjeneste og på fritidsarenaer som barn og unge bruker.

Integrering og inkludering

- Integrering av innvandrere og flyktninger så raskt som mulig gjennom barnehagen, skolen, norskopplæring, utdanning og arbeidsliv, skal ligge til grunn for all kommunal planlegging.
- Det skal gjennomføres en kartlegging av formal- og realkompetansen til innvandrere og flyktninger for å bidra til enklere integrering i arbeidslivet.
- Det skal utarbeides en samlet strategi for Oslo kommunes tjenester for asylsøkere og integrering av flyktninger.
- En ny strategisk plan for frivillighet skal legge vekt på å gjøre det lettere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet, styrke samhandlingen mellom kommunal og frivillig sektor – og øke samhandling frivillige aktører imellom.
- Oslo skal gjøre grep for å bli en aldersvennlig by, der det er lett å bevege seg rundt og bruke kommunens tjenester på en god måte.

4. Behov for å revidere kommuneplanen

Med planstrategien skal bystyret hvert fjerde år vurdere behovet for å revidere kommuneplanen. Byrådet ønsker revisjon av kommuneplanens samfunnsdel for å klargjøre grunnlaget for ny politikk.

Før byrådsskiftet i 2015 fikk Oslo Kommuneplan 2015 – Oslo mot 2030 Smart, trygg og grønn, bred tilslutning i bystyret. En innsigelse fra Statens vegvesen til arealdelen i kommuneplan 2015 ligger fortsatt til behandling i Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Klima- og miljøverndepartementet har ennå ikke avsluttet behandlingen av planbestemmelsene for Marka.

Byens og kommunens utfordringer og strategiske planbehov viser at det er grunnlag for å skjerpe kommuneplanens mål og strategiske innretning på flere områder (se kapittel 3). Byrådet ønsker å bruke kommuneplanen som et aktivt politisk verktøy for å synliggjøre hensynet til bærekraft, fronte taktskifte i klima- og miljøpolitikken, mer aktiv bruk av kommunens muligheter for å styre byen og økt vekt på sosial balanse og like muligheter for alle.

En juridisk bindende arealplan for hele Oslo ble utarbeidet for første gang i 2015 og var et omfattende arbeid. Arealdelen er utarbeidet som et robust rammeverk for utbygging og vern for både offentlige og private aktører. Arealdelens bestemmelser og retningslinjer skal ha en langsiktig virkning for byutviklingen. Arealdelen viser utbyggingsmuligheter og hensynssoner som kan styre en knutepunktbasert byutvikling, fortetting etter prinsippet om byvekst innenfra og ut og hvilke kvaliteter som skal ivaretas og videreutvikles. Ettersom arealdelen skal gi langsiktige rammer for arealbruk i byen, er det nødvendig at den først revideres om noen tid.

Ny samfunnsdel med byutviklingsstrategi

Byrådet ønsker å dreie kommuneplanen i retning av å bli et mer overordnet, strategisk og langsiktig dokument. Revisjon av kommuneplanen skal skjerpe kommunens mål på flere områder og fremme nye politisk-strategiske retningslinjer for byens utvikling. Revisjonen skal følge opp de prioriterte plantemaene

og legge til rette for å nå visjonen om å bli en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.

Byutviklingsstrategien

Samfunnsdelen inneholder en byutviklingsstrategi, som skal vise hvordan kommunen vil styre byutvikling og arealbruk i Oslo for å nå kommunens samfunns mål.

Byrådet vil videreføre hovedtrekkene i byplangrepet fra kommuneplan 2015, med knutepunktsutvikling, utvikling innenfra og ut og styrking av kollektivtrafikken. For å ta mer hensyn til målene for klima, redusert bilbruk, økt kollektiv- og sykkelbruk, bedre byliv, økt boligbygging og -kvalitet i byutviklingen samt byøkologiske og blågrønne verdier, skal imidlertid byutviklingsstrategien revideres. Den reviderte strategien skal bidra til å forsterke arbeidet med økt tempo i boligbyggingen, klimasmart byutvikling med økt kvalitet og en sosialt bærekraftig by.

En av Oslos store utfordringer i møtet med befolkningsveksten er å sikre at det bygges nok boliger. Byutviklingsstrategien skal revideres for å forsterke den banebaserte byutviklingsstrategien, blant annet ved å vurdere ytterligere areal som kan tilrettelegges for fortetting. Alle stasjonsnære områder langs banenettet skal gjennomgås for å identifisere graden av fortetningspotensial, inkludert områder omfattet av Småhusplanen. Samtidig skal byutviklingsstrategien tydeliggjøre hvordan kommunen kan utvikle en rolle som aktiv pådriver for boligbygging og byutvikling, for eksempel gjennom sterkere kobling mellom arealplanlegging og gjennomføring. Kommunen skal utvikle redskaper for å gjennomføre ønsket byutvikling på områdenivå og samtidig sikre klimasmarte og balanserte bomiljøer med god fysisk kvalitet. Kommuneplanens arealdel er fortsatt et viktig verktøy, samtidig som kommunen i større grad vil utarbeide egne planer for ulike områder og utforske andre planverktøy som kan sikre at de private utbyggerne og kommunen spiller på lag. Oslo kommune skal utvikle en strategi for dette, som blant annet drøfter planleggingsverktøy, strategiske tomtekjøp, finansiering av infrastruktur, tilrettelegging gjennom tidlig utbygging av sosial infrastruktur

og park og lekearealer, midlertidig bruk av ledig areal til kultur og andre tilbud.

Byutviklingsstrategien skal dessuten vurderes i lys av større nye transportutredninger slik som KVV for Oslo-området og Ruter M2016. Klimasmarte løsninger for fremtidig byutvikling skal vektlegges.

Befolkningsveksten medfører også et behov for å styrke byens attraktivitet og kvaliteter. Særlig skal strategien vektlegge blågrønne kvaliteter som ressurser for rekreasjon, biologisk mangfold og klimatilpassning. Byutviklingsstrategien skal vektlegge strategier for menneskevennlige og inkluderende byrom med universell utforming, som bidrar til et aktivt byliv, samt ivaretar kulturminner og historiske kvaliteter i godt samspill med nytenkende arkitektur. God gjenbruk og videreutvikling av bevaringsverdige bygg og miljøer gir positive opplevelser, identitet og bruksverdier.

Et allsidig næringsliv er viktig for å styrke Oslos konkurransekraft og sikre et variert arbeidsmarked. Byutviklingsstrategien skal drøfte hensiktsmessige arealstrategier for å bidra til et variert næringsliv og bygge opp under konkurransekraft.

Byutviklingsstrategien skal legge til rette for å forsterke byens sosiale bærekraft, og problemstillinger knyttet til sosial ulikhet og segregering skal legge premisser for valgene som tas. Strategien skal vise hvordan Oslo skal motvirke isolerte og sosialt ensidige delområder i byen, bidra til å øke attraktivitet i områder med lav sosioøkonomisk status og sikre alle god tilgjengelighet til arbeidsplasser og sosial infrastruktur. Strategien skal bidra til å sikre varierte boliger i hele byen, både hva angår pris, størrelse og utforming.

Byutviklingens mange mål reiser flere dilemmaer og utfordringer som må drøftes i det videre arbeidet med ny kommuneplan. Kommunen bør også utforske muligheten for å overskride målkonflikter og få til gode synergieffekter.

Senere revisjon av arealdelen

Etter at kommuneplanens samfunnsdel med byutviklingsstrategi er revidert, skal arealdelen revideres. Arealdelen skal følge opp den nye samfunns-

delen og legge til rette for mer klimasmart byutvikling og økt boligbygging. Et viktig moment ved revisjonen av arealdelen er by-, bolig- og arkitektonisk kvalitet.

Før revisjonen skal Oslo kommune evaluere virkninger av arealdelen og høste erfaringer med hvordan planens strategier, plankart og bestemmelser i praksis fungerer for kommunens styring av byutviklingen og utbyggernes planlegging og gjennomføring av prosjekter.

En rekke utdaterte reguleringsplaner i indre by ble opphevet i forbindelse med vedtak av nåværende kommuneplan. For å sikre et mer enhetlig og oppdatert plangrunnlag i ytre by bør en gjennomgang for ytre by gjennomføres ved revisjon av arealdelen.

5. Rammer for Oslos planlegging

Oslos egen planlegging foregår innenfor rammer som settes i loven og forutsetninger som skapes av Oslos rolle som kjerne og nav i en storbyregion og landsdel. Oslo og storbyregionen er også avhengig av staten, som ivaretar viktige regionale og nasjonale oppgaver i hovedstadsregionen og setter rammer med regelverk og økonomiske prioriteringer.

Den regionale sammenhengen

Regionalt samarbeid gir føringer for Oslos planlegging. Økende integrasjon i hovedstadsregionens bolig- og arbeidsmarked viser at Oslo kommune er avhengig av et godt samarbeid med sine naboer. Plansamarbeid foregår på mange nivåer og langs mange akser – med Akershus, med samarbeidsalliansen Osloregionen og i Østlandssamarbeidet. For eksempel ble en regional plan for innovasjon og nyskaping i Oslo og Akershus vedtatt i 2015.

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (2015)

Oslos planlegging og utvikling må støttes opp av gode planer for regionen rundt. Den regionale planen for areal og transport i Oslo og Akershus fra 2015 er felles, forpliktende ramme for videre planlegging i Oslo og nabofylket. Den skal også ligge som et grunnlag for samarbeidet mellom regionen og staten om planlegging og investeringer. Planen er vedtatt i bystyre og fylkesting i 2015 og har tre hovedmål:

1. Oslo skal være en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa.
2. Utbyggingsmønsteret skal være arealeffektivt basert på prinsipper om flerkjernet utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur.
3. Transportsystemet skal på en rasjonell måte knytte den flerkjernet regionen sammen, til resten av landet og til utlandet. Transportsystemet skal være effektivt, miljøvennlig, med tilgjengelighet for alle og med lavest mulig behov for biltransport.

Planen definerer en regional areal- og transportstruktur som skal prioriteres av stat, fylke og kommuner og ligge til grunn for videre samarbeid. Planen fastslår areal- og transportstrategier og et sett av retningslinjer som skal styre utviklingen. Oslo by skal videreutvikles som landets hovedstad, nasjonalt knutepunkt for transport og tyngdepunkt for næringsutvikling. Planen bygger på Oslos byutviklingsprinsipper og angir at veksten utenfor Oslo skal tas i regionale byer, i det fastsatte regionale bybåndet og i prioriterte lokale byer og tettsteder. Utenom prioriterte vekstområder skal det bare legges til rette for vekst som kan vedlikeholde stabile bomiljø.

Plansamarbeidet med Akershus fylkeskommune og staten skal videreføres, og denne følges opp med blant annet en strategi for å utvikle det regionale bybåndet, ”grønn grense” for byggesonen og en metode for å vurdere måloppnåelse. Oslo og Akershus har viktige berøringspunkter i planoppgaver knyttet til for eksempel kystsonen, masseforvaltning, vannforvaltning, mobilitetsutvikling, klima- og energi, idrett- og friluftsliv, og det er viktig med samarbeid om dette i regionen.

Osloregionens areal- og transportstrategi

Samarbeidsalliansen Osloregionen består av Oslo, 76 andre kommuner og 5 fylkeskommuner på Østlandet. «Samordnet areal- og transportstrategi for Osloregionen» (vedtatt april 2016) har mål og strategier for flerkjernet regional utvikling, miljøvennlige transportløsninger og godslogistikk. Strategidokumentet gir en felles ramme for planlegging på fylkes- og kommunenivå i Osloregionen og for dialog med staten om nasjonale rammebetingelser. Oslo prioriterer å følge opp det strategiske samarbeidet i Osloregionen.

Oslos planlegging og staten

Selv om en kommune har stor frihet når det gjelder bruk av planer for å planlegge og styre sin virksomhet, fastsetter regjeringen hvert fjerde år nasjonale forventninger til kommunal og fylkeskommunal planlegging. Forventningene kan oppsummeres i tre punkter.

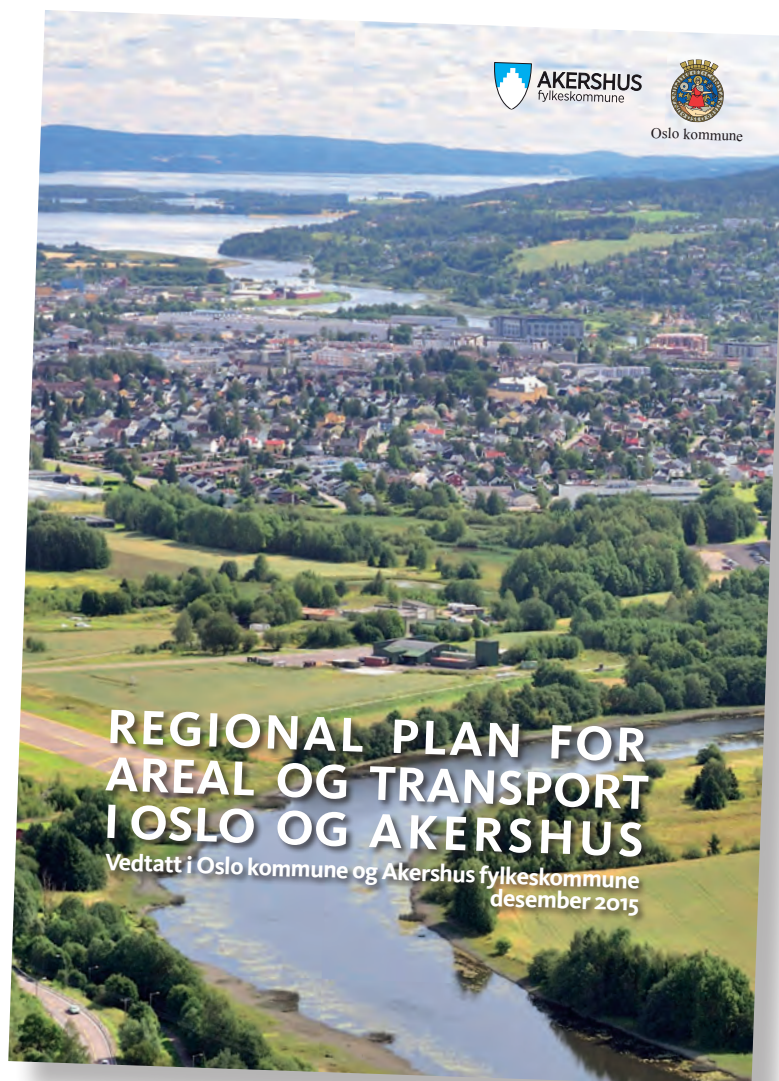
Byrådet vil følge opp

- gode og effektive planprosesser
- bærekraftig areal og samfunnsutvikling
- attraktive og klimavennlige by og tettstedsområder

Statens rolle i Oslo er viktig for byens utvikling på flere måter. Oslo universitetssykehus HF har store utbyggingsplaner, som både påvirker byutviklingen og tjenestetilbudet. Regjeringen vil gjennomføre statlig reguleringsplan for nytt regjeringskvartal. I samarbeid med staten utarbeider kommunen program for områdesatsinger, blant annet for Groruddalen.

Statlig medfinansiering i utviklingen av kollektivtransporten er helt sentralt for Oslo. En revidert Oslopakke 3 sikrer at kollektivtiltak, sykkel og gange mottar 93 prosent av investeringene som skal finansieres med bompenger i perioden 2017-2036, til sammen 50 milliarder kroner. Oslo og Akershus fylkeskommune forhandler også med staten om statens finansieringsbidrag gjennom en ny bymiljøavtale. Staten har innledet forhandlinger om ny byutviklingsavtale, som må baseres på den regionale planen. Forhandlingsutfallet og statens finansieringsforpliktelser spiller en viktig rolle for både kort og langt perspektiv i byutviklingsstrategien. På statlig side er Nasjonal transportplan 2014-2023 et grunnlagsdokument, men arbeid med forberedelse av neste NTP (2018-2027) pågår. Oslo kommune bidrar i samarbeid med Akershus til arbeidet med NTP.

Byutviklingsstrategien skal legge opp til en mer offensiv utvikling av Oslos kollektivsystem og reduksjon i biltrafikken. Oslo kommune vil innarbeide de offensive grepene som KVV Oslo-navet (publisert 2015) har presentert for Oslo og hovedstadsregionen. Dette er en konseptvalgutredning som analyserer ulike langsiktige byutviklingsstrategier og anbefaler en løsning for hvordan det kollektive transportsystemet må utvikles for å ta veksten i persontrafikken med kollektivtransport, gange og sykkel. Utredningen har som utgangspunkt at Oslo er nav i et nasjonalt og regionalt trafikksystem som skal avvikle vesentlig større volumer i perioden fram til 2060. Planen anbefaler

en omfattende utbygging både av t-bane, trikk, tog. KVV-en peker ut sterke trafikknutepunkter. For Oslo er det viktig at det kommer på plass et slikt bærekraftig kollektivtrafikksystem og at staten og hovedstadsregionen etablerer en robust finansieringsmodell for dette. For å gjennomføre dette betydningsfulle kollektivløftet, som er viktig for hele Østlandet og regionen som nasjonalt nav, er statlig finansiering helt avgjørende.

6. Medvirkningsopplegg i planarbeidet

Byrådet har ambisiøse målsetninger og et stort planbehov i bystyreperioden.

Planarbeidet skal bidra til offentlig debatt om byens utvikling. Vi skal gjøre informasjonstiltak for å orientere befolkningen og interesseorganisasjoner om viktige planer, være i dialog med interessenter og oppfordre til innspill og engasjement. Det grønne skiftet krever at innbyggerne og andre brukere av byen endrer adferd betydelig. Derfor er det viktig å involvere ulike interessenter.

For at Oslo skal lykkes med å redusere utslipp innen transportsektoren, er et godt samspill med staten avgjørende, for eksempel når det gjelder regelverk, virkemidler og støtteordninger. Oslo kommune ønsker tett samarbeid med staten for å løse Oslos utfordringer. Planer og strategier innenfor transportsektoren må også utvikles i tett samarbeid med næringsliv og offentlige aktører.

Som strategisk virkemiddel i kommunens innovasjonsarbeid, skal kommunen utvikle partnerskap med næringslivet og det sivile samfunn. Videre vil det være

sentrale utfordringer knyttet til å koordinere prosjekter og aktører, både internt i kommunen og andre aktører, for å få til store investeringer og utbygginger med betydelig samfunnsinteresse.

Det er særlig viktig å sikre at grupper som krever spesiell tilrettelegging får medvirke i prosessene, slik som barn og unge, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne.

Aktuelle informasjonskanaler er

- Oslo kommunes nettside oslo.kommune.no
- nettsiden byplanoslo.no
- tradisjonelle og nye medier
- dialogmøter og andre medvirkningsarrangementer med ulike målgrupper og lokalsamfunn rundt i byen
- samarbeidsarenaer kommunen har med det sivile samfunn og næringslivet
- særlig tilrettelagte medvirkningstiltak overfor barn og unge
- formelle, åpne høringsprosesser

Forslag til planprogram

Planprogram for Oslo kommuneplan 2017

– samfunnsdel med byutviklingsstrategi

Planprogram – ny kommuneplan for Oslo

Jf. plan- og bygningsloven § 4-1

Oslo er en by i sterk vekst. Folketallet har de siste årene vokst med 10-12 000 personer hvert år, og det kan fortsatt forventes en sterk vekst i årene fremover. Byen står overfor store utfordringer, og i utkast til Planstrategi 2016 – 2019 for Oslo kommune foreslår byrådet at samfunnsdelen i Kommuneplan 2015 revideres. Herretter kalt ny KPS 2017.

Planstrategien bygger på visjonen om at Oslo skal bli en grønn, varm og skapende by med plass til alle, og denne visjonen gir viktige føringer for arbeidet med ny kommuneplan.

Kommuneplanen skal være et konsistent planverktøy, som sikrer god styring gjennom økonomiplan og budsjett og andre plandokumenter i perioden. Dette er viktig for en rasjonell og demokratisk styring av prosesser i kommunen og for at administrasjon og virksomheter kan gjennomføre planer i tråd med kommunens overordnede mål.

Gjennom drøfting av utfordringer, valg av visjon og temaområder, i tillegg til beskrivelse av planbehovene, har byrådet i Planstrategi 2016 – 2019 angitt retningen for endringene som skal innarbeides i en revidert samfunnsdel for Oslos kommuneplan.

Byrådet tar sikte på at KPS 2017 skal ha en mer overordnet strategisk innretning enn Kommuneplan 2015. Oppfølgingen vil skje gjennom økonomiplan og budsjett i perioden. Budsjettdokumentene er kommuneplanens handlingsdel og viser tiltak og virkemidler. På samme måte kan andre planer supplere ny KPS 2017 og følge opp og konkretisere hovedmålene.

Byrådet planlegger å revidere kommuneplanens arealdel senere, på bakgrunn av ny samfunnsdel med byutviklingsstrategien.

Arealdelen av Kommuneplan 2015 gjelder inntil det er vedtatt revidert arealdel. I tråd med bystyrets vedtak av KP2015 23. september 2015, skal arealdelens kon-

sekvenser for kulturminner og fjernvarmetilknytning evalueres før revisjon.

Fremdrift

Etter at bystyret har vedtatt Planstrategi 2016 – 2019, utarbeider byrådet et forslag til revidert samfunnsdel med byutviklingsstrategi. Byrådet ber om byens medvirkning gjennom ulike medvirkningsarrangementer i løpet av prosessen. Byrådet sender et forslag på høring i løpet av første halvår 2017. Etter høringsfristen vurderer byrådet innspill og merknader, og foretar eventuelle justeringer.

Endelig fremmer byrådet høsten 2017 et forslag til bystyret for behandling jul 2017.

Organisering

Byrådet har ansvar for å utarbeide utkast til ny samfunnsdel i kommuneplanen. I arbeidet trekkes hele byrådet og byrådsavdelingene inn. Kommunens etater og virksomheter leverer viktig underlag for byrådets arbeid. Gjennom samarbeid på tvers av sektorene og koordinering i byrådsavdelingene, skal det sikres at kommuneplanen er mest mulig relevant som overordnet styringsdokument for kommunen.

Byrådet og kommunens etater og virksomheter vil samarbeide med bydelene, nabokommuner, nabo-fylker, Osloregionen, statlige organ, organisasjoner, næringsliv og andre som har interesser knyttet til revidert samfunnsdel. Nasjonale forventninger og utredningskrav vil bli vektlagt.

Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Det er etablert et generelt faktagrunnlag for planlegging i Oslo kommune gjennom Oslostrender 2015. I arbeidet med ny kommuneplan vil byrådet supplere dette med oversikter over aktuell utvikling som kunn-

skapsgrunnlag for å løse byens største utfordringer. SSB utfører et oppdrag om å se på byens befolkningsutvikling og økonomiske utfordringer som endringene kan føre med seg. Byrådet vil igangsette FoU-arbeid på flere felt, som dels kan gi bidrag til KPS 2017 og dels kan peke på kommunens muligheter på lengre sikt for å styre i tråd med sine overordnede mål når det gjelder klimasmart byutvikling, bærekraftig kommunal økonomi og mer sosial rettferdighet.

Opplegg for medvirkning

Et opplegg for medvirkning i revisjonen av kommuneplanen blir konkretisert nærmere etter bystyrets behandling av planstrategien. Medvirkningsopplegget vil legge vekt på grupper som krever særlig tilrettelegging. Tilgjengelighet for alle, spørsmål om diskriminering og hensynet til barn- og unges oppvekstvilkår, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne skal bli ivarettatt i prosessen. Medvirkningstiltak rettet mot interessenter, organisasjoner og sivilsamfunn med både spisset og bred deltakelse, er aktuelt i tidlig fase av planarbeidet. Byrådet vil gi informasjon om rammene for planarbeidet og ta imot innspill som gjelder samfunnsutviklingen. Oslo kommune vil initiere dialog med det sentrale barne- og ungdomsrådet, eldrerådet og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne. For eksempel kan byområdevis medvirkningsmøter særlig fokusere på revidert byutviklingsstrategi.

Medvirkningsopplegget skal legge til rette for samarbeid med statlige myndigheter, nabokommuner, fylkeskommuner, bydelene, ulike interessegrupper og allmennheten, og planforslaget skal legges ut til offentlig ettersyn i tråd med lovens regler.

Samarbeid med statlige myndigheter, Akershus fylkeskommune og nabokommuner er særlig aktuelt når det gjelder justering av byutviklingsstrategien og en påfølgende revisjon av arealdelen. Et nærmere opp-

legg med initierende drøftingsmøter med sektormyndighetene og egne informasjonsmøter for henholdsvis sektormyndigheter og nabokommuner tidlig i offentlig ettersyn-fase, kan avtales nærmere. Bilaterale oppfølgingsmøter skal gjennomføres ved behov.

Byrådet legger en kommunikasjonsstrategi med bruk av kommunens egne informasjonskanaler og eksterne medier. I tillegg til nettsiden for kommuneplanen og informasjon på Facebook, er byplanoslo.no viktig, blant annet for å formidle arbeid med byutviklingsstrategien.

**Planstrategi for Oslo 2016 – 2019 med
Planprogram for revisjon for kommuneplanen
Vedtatt i Oslo bystyre 14.12. 2016**

Les mer: www.oslo.kommune.no/kommuneplan